

ഹജ്ജിന്റെ നിർബന്ധ ഘടകങ്ങൾ

ശ്രവണം: മനാസിക അൽ ഹജ്ജ് വൽ ഉംറ വൽ മൾറുഅ് ഫി സിസയാറഃ
ശ്രവണകർത്താവ്: ശൈഖ് മുഹമ്മദു ബിൻ സാലിഹ് അൽ-ഉസൈമീൻ (റഹി)
വിവർത്തനം: മുഹമ്മദ്കുട്ടി കടന്നമണ്ണ

ഹജ്ജിന്റെ നിർബന്ധ ഘടകങ്ങൾ രണ്ടാണ്. ഒന്ന്: ഹജ്ജ് ശരിയാവാൻ അനിവാര്യമായത്, ഇതിന് ഹജ്ജിന്റെ റുക്നുകൾ എന്ന് പറയുന്നു. രണ്ട്: ഹജ്ജ് ശരിയാവാൻ അനിവാര്യമല്ലാത്തത്, ഇതിന് ഹജ്ജിന്റെ വാജിബാത്തുകൾ എന്ന് പറയുന്നു.

റുക്നുകൾ: (ഹജ്ജ് ശരിയാവാൻ അനിവാര്യമായ ഘടകങ്ങൾ)

1) ഇഹ്റാം: ഹജ്ജിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോഴുള്ള നിയുത്താണ് ഇഹ്റാം. നബി (സ) പറഞ്ഞു: 'നിശ്ചയം പ്രവർത്തനങ്ങൾ (സ്വീകരിക്കപ്പെടുന്നത്) ഉദ്ദേശ്യം അനുസരിച്ച് മാത്രമാണ്, സർവ്വ മനുഷ്യനും ലഭിക്കുന്നത് അവനുദ്ദേശിച്ചത് മാത്രമാണ്. ശ്യാൽ പിറവിയോടെ ഹജ്ജിന്റെ മാസങ്ങൾ തുടങ്ങുകയും ദുൽഹജ്ജ് അവസാനത്തോടെ ഇതിന്റെ സമയം അവസാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹു പറയുന്നു:

﴿ الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَةٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ ﴾ (197 :

'ഹജ്ജ് കാലം അറിയപ്പെട്ട മാസങ്ങളാകുന്നു, ആ മാസങ്ങളിൽ ആരെങ്കിലും ഹജ്ജ് കർമ്മത്തിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ പിന്നീട് സ്ത്രീ പുരുഷ സംസർഗ്ഗമോ ദുർവൃത്തിയോ വഴക്കോ ഹജ്ജിനിടയിൽ പാടുള്ളതല്ല' (ബഖറ: 197).

ഇഹ്റാമിന് അഞ്ച് സ്ഥലങ്ങളാണ് നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. മദീനക്കാർക്ക് 'ദുൽഹുലൈഫ്' (അബ്യാർ അലി). ശാമക്കാർക്ക് 'ജുഹ്ഫ്' (റാബിത്ത്). യമൻക്കാർക്ക് 'യലംലം' (അസ്സഅദിയ്യ). നജ്ദ്ക്കാർക്ക് 'ഖർനൂൽമനാസിൽ' (അസ്സൈൽ). ഇറാഖുകാർക്ക് 'ദാതുഇർഖ്' (അദ്ദീബ). ഈ പറയപ്പെട്ട മീഖാത്തുകളിലൂടെ യാത്ര ചെയ്യുന്നവർക്ക് അതാണവരുടെ മീഖാത്ത്, അവർ അന്നാട്ടുകാരല്ലെങ്കിലും.

2) അറഫയിൽ നിൽക്കൽ: അല്ലാഹു പറയുന്നു:

﴿ فَإِذَا أَفْضَيْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ ﴾

'അറഫത്തിൽ നിന്നും നിങ്ങൾ പുറപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞാൽ മശ്അറുൽ ഹറാമിനടുത്ത് വെച്ച് നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ പ്രകീർത്തിക്കുവിൻ' (ബഖറ: 198).

ദുൽഹജ്ജ് 9 സുരൂൻ മധ്യാഹ്നത്തിൽ നിന്നും തെറ്റിയത് മുതൽ ദുൽഹജ്ജ് 10 പ്രഭാതോദയം വരെയാണ് അറഫയുടെ സമയം. സുരൂൻ മധ്യത്തിൽ നിന്നും തെറ്റിയ ശേഷമാണ് നബി (സ) അറഫയിൽ നിന്നത്. അദ്ദേഹം പറയുകയും ചെയ്തു: 'ഹജ്ജ് അറഫയാണ്, 'ജുമഇന്റെ (മുസദ്ലിഫ) രാത്രി പ്രഭാതോദയത്തിന് മുമ്പ് അവിടെ എത്തിച്ചേർന്നവന് അത് (അറഫ) ലഭിച്ചു'.

ദുസ്‌ഹജ് 9 ന് പ്രഭാതോദയം മുതൽ അതിന്റെ സമയം ആരംഭിക്കുമെന്നും അഭിപ്രായമുണ്ട്. അറഹയിൽ എവിടെയും നിൽക്കാവുന്നതാണ്. നബി (സ) പറഞ്ഞു: 'ഞാൻ നിന്നത് ഇവിടെയാണ്, അറഹയിൽ എവിടെയും നിൽക്കാവുന്നതാണ്'

3) കഅ്ബയെ തവവാഹ് ചെയ്യൽ: അല്ലാഹു പറയുന്നു:

'ആ പുരാതനമായ ദവനത്തെ അവർ പ്രദക്ഷിണം വെക്കുകയും ചെയ്തു കൊള്ളട്ടെ' (ഹജ്ജ്: 29).

സ്വഫിയ്യാ (റ) ഋതുമതിയാണെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ നബി (സ) പറഞ്ഞു: 'അവൾ നമ്മെ തടഞ്ഞുവെച്ചുവോ? അവർ പറഞ്ഞു: 'റസൂലേ സ്വഫിയ ത്വവാഹുൽ ഇഫാദ പൂർത്തിയാക്കിയതിന് ശേഷമാണ് ഋതുമതിയായത്. നബി (സ) പറഞ്ഞു: 'എങ്കിൽ അവൾ പുറപ്പെട്ടുകൊള്ളട്ടെ'.

(ഹജ്ജിന്റെ പൂർത്തീകരണത്തിന്) ത്വവാഹുൽ ഇഫാദ അനിവാര്യമായതാണെന്ന് 'അവൾ നമ്മെ തടഞ്ഞുവെച്ചോ' എന്ന നബി (സ) യുടെ ചോദ്യം വ്യക്തമാക്കുന്നു. സ്വഫിയ്യാ (റ) ഋതുമതിയാൽ ത്വവാഹുൽ ഇഫാദക്ക് മുമ്പായിരുന്നുവെങ്കിൽ അവരുടെ യാത്രക്ക് അത് തടസ്സമാകുമായിരുന്നു. ത്വവാഹ് പൂർത്തിയായ ശേഷമാണ് അവരുടെ ആർത്തവമെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ യാത്ര പുറപ്പെടാൻ അതൊരു ഇളവായി പരിഗണിക്കപ്പെട്ടു.

അതിന്റെ (ത്വവാഹുൽ ഇഫാദ) സമയം അറഹയിലും മുസ്‌ദലിഹ യിലും നിന്നതിന്റെ ശേഷമാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു:

﴿ ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلْيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴾ (29 :)

'പിന്നെ അവർ തങ്ങളുടെ അഴുക്ക് നീക്കിക്കളയുകയും, തങ്ങളുടെ നേർച്ചകൾ നിറവേറ്റുകയും, പുരാതനമായ ആ ദവനത്തെ പ്രദക്ഷിണം വെക്കുകയും ചെയ്തുകൊള്ളട്ടെ' (ഹജ്ജ്: 29).

അറഹയിലും മുസ്‌ദലിഹയിലും നിന്നതിന്റെ ശേഷമാണ് മൂണ്ഡനം ചെയ്യേണ്ടതും നേർച്ചകൾ പൂർത്തിയാക്കേണ്ടതും.

4) സ്വഫാ മർവക്കിടയിലുള്ള നടത്തം: അല്ലാഹു പറയുന്നു:

﴿ إِنَّ الْأَصْفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ ﴾ (158 :)

'തീർച്ചയായും സ്വഫായും മർവയും മതചിഹ്നങ്ങളായി അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ചതിൽപ്പെട്ടതാകുന്നു' (ബഖറ: 158).

ഇബ്നൂഅബ്ബാസ് (റ) പറയുന്നു: 'തർവിയത്തിന്റെ ദിവസം വൈകുന്നേരം ഹജ്ജിന് വേണ്ടി ഇഹ്റാം ചെയ്യാൻ നബി (സ) ഞങ്ങളോട് കൽപ്പിച്ചു'. അങ്ങനെ കർമ്മങ്ങളിൽ നിന്നും വിരമിച്ചപ്പോൾ ഞങ്ങൾ കഅ്ബത്തിൽ വരികയും ത്വവാഹും സഅ്യും നിർവ്വഹിക്കുകയും ചെയ്തു. അതോടെ ഞങ്ങളുടെ ഹജ്ജ് പൂർണ്ണമായി. നബി (സ) ആയിശ(റ)യോട് പറഞ്ഞു: 'സ്വഫാമർവക്കിടയിലുള്ള നിന്റെ സഅ് നിനക്ക് ഹജ്ജിനും ഉറക്കും കൂടി മതിയായതാണ്. ആയിശ (റ) പറയുന്നു: 'സ്വഫാമർവക്കിടയിലുള്ള സഅ്യാടുകൂടിയല്ലാതെ ഒരാളുടെയും ഹജ്ജാ ഉറയോ പൂർത്തിയാവുന്നതല്ല'.

മുതമത്തിന്ന് അതിന്റെ സമയം അറഹയിലും മുസ്‌ദലിഹയിലും നിൽക്കുകയും ത്വവാഹുൽ ഇഫാദ നിർവ്വഹിക്കുകയും ചെയ്ത ശേഷമാണ്. അജത്ത മൂലമോ മറവികാരണമോ ത്വവാഹിന്റെ മുമ്പ് സഅ് ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതുകൊണ്ട് കുറ്റമില്ല. നബി (സ)യോട് ഒരാൾ ചോദിച്ചു: 'ത്വവാഹിന്റെ മുമ്പ് ഞാൻ സഅ് ചെയ്തു? നബി (സ) പറഞ്ഞു: 'കുറ്റമില്ല'.

എന്നാൽ ഖാരിനും മുഫ്ദിദും ത്വവാഹുൽ ഖുദൂമിന്റെ ശേഷമാണ് സഅ് നിർവ്വഹിക്കേണ്ടത്.

ഈ നാലുകാര്യങ്ങൾ (ഇഹ്റാം, അറഹയിൽ നിൽക്കൽ, ത്വവാഹുൽ ഇഹാദ, സ്വഹാമർവകിടയിലുള്ള സഅ്യാ) കൂടാതെ ഹജ്ജ് സാധുവാകുകയില്ല.

വാജിബാത്തുകൾ: (ഹജ്ജിൽ അനിവാര്യമല്ലാത്ത ഘടകങ്ങൾ)

1) ഇഹ്റാം ചെയ്യുന്നത് ശറഇൽ നിയമമാക്കപ്പെട്ട മീഖാത്തിൽ നിന്നും തന്നെയായിരിക്കുക. നബി (സ) പറയുന്നു: 'മദീനക്കാർ ദുൽ ഹുലൈഫയിൽ വെച്ച് ഇഹ്റാം ചെയ്യട്ടെ...'

ഇബ്നൂഉമർ (റ)വിൽ നിന്നും റിപ്പോർട്ട്, അദ്ദേഹം ചോദിക്കപ്പെട്ടു: 'എവിടെ നിന്ന് ഇഹ്റാം ചെയ്യാനാണ് എനിക്ക് അനുവാദമുള്ളത്?', അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'നജ്ദുകാർക്ക് നബി (സ) ഖർനൂൽ മനാസിൽ ഏർപ്പെടുത്തി...' ഈ റിപ്പോർട്ടിന്റെയും, ഇമാം ബുഖാരിയുടെ രണ്ട് റിപ്പോർട്ടുകളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഇത് കൽപ്പനാർത്ഥത്തിലുള്ള ഒരു പ്രയോഗമാണ് എന്ന് മനസ്സിലാക്കാം.

2) ദുൽഹജ്ജ് 9ന് സുര്ട്വസ്തമയം വരെ അറഹയിൽ ഉണ്ടായിരിക്കുക. കാരണം നബി (സ) അസ്തമയം വരെ അറഹയിൽ നിന്നിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ എന്നിൽ നിന്നും ഹജ്ജിന്റെ കർമ്മങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുക'. അസ്തമയത്തിന് മുമ്പ് അറഹ വിടുന്നത് ജാഹിലിയ്യാകാലക്കാലം സാദ്ധ്യമാവലാണ്. സുര്ട്വസ്തമയത്തിന് മുമ്പ് അറഹ വിടലായിരുന്നു അവരുടെ പതിവ്.

3) ബലി പെരുന്നാളിന്റെ രാത്രി മുസ്ബിലിഫയിൽ താമസിക്കൽ. അല്ലാഹു പറയുന്നു:

﴿فَإِذَا أَقَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَادْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ﴾

'അറഹത്തിൽ നിന്നും നിങ്ങൾ പുറപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞാൽ മശഅറുൽ ഹറാമിനടുത്ത് വെച്ച് നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ പ്രകീർത്തിക്കുവിൻ' (ബഖറ: 198).

പ്രഭാത നമസ്കാരം വരെയെന്നതിന്റെ സമയം. നബി (സ) ഉർവതു ബ്നൂമുദ്ര്സ് (റ)വിനോട് പറഞ്ഞു: 'നമ്മുടെ ഈ നമസ്കാരത്തിന് ഹാജരാവുകയും നാം പുറപ്പെടുന്നതുവരെ നമ്മോടൊപ്പം നിൽക്കുകയും അതിനുമുമ്പ് രാത്രിയിലോ പകലിലോ അറഹയിൽ നിൽക്കുകയും ചെയ്തവൻ അവന്റെ ഹജ്ജ് പൂർത്തിയാക്കുകയും അവന്റെ അഴുക്കുകൾ നീക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു'.

രാത്രിയുടെ അന്ത്യയാമത്തിൽ സ്ത്രീകളും കുട്ടികളുമടങ്ങുന്ന, ജനങ്ങളുടെ തിരക്ക് പ്രയാസമാവുന്ന ബലഹീനർക്ക് ആളുകൾ എറിയാനായി മിനായിലേക്ക് എത്തുന്നതിനു മുമ്പ്തന്നെ പുറപ്പെട്ടുപോവൽ അനുവദനീയമാണ്. കാരണം ഇബ്നൂ ഉമർ (റ) തന്റെ കുടുംബത്തിലെ ബലഹീനരെ നേരത്തെ കൊണ്ടുപോവാറുണ്ടായിരുന്നു. ഫജർ നമസ്കാരത്തിന് മിനായിൽ എത്തുന്നവരും അതിന് ശേഷം എത്തിച്ചേരുന്നവരും അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. അങ്ങനെ അവർ എത്തിയാൽ അവർ ജംഘയെ എറിയുകയും ചെയ്യും. റസൂൽ (സ) ഇളവ് അനുവദിച്ചവരാണിവർ എന്ന് അദ്ദേഹം പറയാറുണ്ടായിരുന്നു.

അസ്മാഅ് ബിൻത് അബീബക്ർ (റ) ചന്ദ്രാസ്തമയം വരെ കാത്തിരിക്കുകയും ശേഷം മിനായിലേക്ക് യാത്രയാവുകയും ജംഘയെ എറിയുകയും ചെയ്യും. ശേഷം അവർ തിരിച്ചുവന്ന് സ്വുബ്ഹ് നമസ്കാരം അവരുടെ താമസ സ്ഥലത്ത് വെച്ച് നമസ്കരിക്കുകയും ചെയ്യും. അവർ പറഞ്ഞിരുന്നു: 'തീർച്ചയായും നബി (സ) (ബലഹീനരായ) സ്ത്രീകൾക്ക് അനുവാദം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇത് ഇമാം ബുഖാരി തന്റെ സ്വഹീഫിൽ ഉദ്ദരിച്ചിട്ടുണ്ട്. മുസ്ബിലിഫയിൽ എവിടെയും നിൽക്കാം, എന്നാൽ മുസ്ബിലിഫയുടെ അതിർക്കകത്താണെന്ന് ഹാജി നിർബന്ധമായും ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതുണ്ട്.

4) പെരുന്നാൾ ദിവസം ജംഘത്തുൽ അഖബയിൽ എറിയൽ, അയ്യാമുത്തശ്റീഖിന്റെ ദിവസങ്ങളിൽ മൂന്ന് ജംഘകളിലും അതിന്റെ സമയത്ത് എറിയൽ. അല്ലാഹു പറയുന്നു:

﴿وَأذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَّعْدُودَاتٍ ۚ فَمَن تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَن تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ لِمَنِ اتَّقَىٰ﴾ (203 :

'എണ്ണപ്പെട്ട ദിവസങ്ങളിൽ നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവെ സ്മരിക്കുക, (അവയിൽ) രണ്ടു ദിവസം കൊണ്ട് മതിയാക്കി ആരെങ്കിലും ധൃതിപ്പെട്ട് പോരുന്ന പക്ഷം അവന് കുറ്റമില്ല, (ഒരു ദിവസം കൂടി) താമസിച്ചുപോരുന്നവനും കുറ്റമില്ല. സൂക്ഷ്മത പാലിക്കുന്നവന് (അതാണ് ഉത്തമം)' (ബഖറ: 203).

() കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് അയ്യായ്മത്തശ്ശീഖ് ആണ്. ജനകളെ എറിയൽ ഏർപ്പെടുത്തപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയാണ്. നബി (സ) പറഞ്ഞു: 'കഅബയെ ത്വവാഫ് ചെയ്യലും, സ്വഹാമർവക്ക് ഇടയിൽ സഅ്ത് നടത്തലും, ജനകളെ എറിയലും ഏർപ്പെടുത്തപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയാണ്'.

5) പുരുഷൻ തല മുണ്ഡനം ചെയ്യൽ, അല്ലെങ്കിൽ മുടി മുറിക്കൽ. സ്ത്രീ മുടിമുറിക്കൽ. നബി (സ) പറഞ്ഞു: 'സ്ത്രീകൾക്ക് മുണ്ഡനം പാടില്ല. സ്ത്രീകൾ മുടിമുറിക്കുകയാണ് വേണ്ടത്'.

6) രണ്ട് രാത്രികൾ മിനായിൽ രാപ്പാർക്കൽ. ധൃതിയുള്ളവൻ ദുൽ ഹജ്ജ് 11,12 ദിവസങ്ങളുടെ രാത്രികൾ മിനായിൽ രാപ്പാർക്കണം. അവൻ വൈകുന്നപക്ഷം 13ന്റെ രാത്രി കൂടി മിനായിൽ താമസിക്കണം. നബി (സ) മിനായിൽ രാപ്പാർത്തു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ എനിക്ക് നിന്നും നിങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുക'.

ഇബ്നുഉമർ (റ) വിൽ നിന്നും നിവേദനം, അബ്ബാസ് (റ) നബി (സ) യോട് ഹാജിമാർക്ക് വെള്ളം കുടിപ്പിക്കാനായി മിനായുടെ രാവുകളിൽ മക്കയിൽ രാത്രിതാമസിക്കാൻ അനുവാദം ചോദിച്ചു, അപ്പോൾ നബി (സ) അദ്ദേഹത്തിന് അനുവാദം നൽകുകയുണ്ടായി'.

തക്കതായ കാരണങ്ങളൊന്നുമില്ലാതെ മിനായിൽ രാപ്പാർക്കൽ ഉപേക്ഷിക്കാവതല്ലെന്ന് 'അദ്ദേഹം ഇളവ് നൽകി' എന്നപദം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ഈ ആറ് കാര്യങ്ങളും ഹജ്ജിന്റെ വാജിബാത്തുകളാകുന്നു. എങ്കിലും അവ കൂടാതെയും ഹജ്ജ് ശരിയാവുന്നതാണ്.

ദുരിപക്ഷം പണ്ഡിതരുടെയും വീക്ഷണത്തിൽ, ഇവയിലേതെങ്കിലും ഒന്ന് ഉപേക്ഷിച്ചവൻ ഒരു ആടിനെ, അല്ലെങ്കിൽ ഒരു ഒട്ടകത്തിന്റെയോ മാടിന്റെയോ 7ൽ ഒന്ന്, മക്കയിൽ അറുക്കുകയും അവിടത്തെ പാവങ്ങൾക്ക് വിതരണം ചെയ്യുകയും വേണം. അല്ലാഹു അഅ്ലം.

എന്നാൽ മക്കയിൽ നിന്ന് സ്വദേശത്തേക്ക് തിരികയും മുമ്പായി വിടവാങ്ങൽ ത്വവാഫ് നിർവ്വഹിക്കൽ എല്ലാ ഹാജിമാർക്കും നിർബന്ധമാണ്. ഇബ്നുഅബ്ബാസ് (റ) പറയുന്നു: 'തങ്ങളുടെ അവസാനത്തെ കരാർ കഅബയുമായിട്ടായിരിക്കണമെന്ന് ജനങ്ങൾ കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു, എന്നാൽ ആർത്തവകാരികൾക്ക് ഇതിൽ ഇളവുണ്ട്'.

തന്റെ വിടവാങ്ങൽ ഹജ്ജിൽ മക്ക വിടും മുമ്പായി നബി (സ) വിടവാങ്ങൽ ത്വവാഫ് നിർവ്വഹിച്ചതായി സ്ഥിരപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.